

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคม
ของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบท
ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
A Study of Factors Influencing the Social Inclusion of Public
Volunteers in Rural Communities in Nong Khai District,
Nong Khai Province

อภिरดี วงศ์ศิริ

Aphiradee Wongsiri

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

Program in Social Science

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Faculty of Humanities and Social Sciences

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและมีระดับการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นระดับบุคคล โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified sampling) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ 305 คน เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนากับข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple linear

regression) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) ผลการวิจัย พบว่ามีตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน 2) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 3) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน และ 5) เครือข่ายทางสังคม โดยมีอิทธิพลในทิศทางทางบวกกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข และมีระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขมากที่สุด คือ การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในขณะที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ เครือข่ายทางสังคม

คำสำคัญ: การครอบคลุมทางสังคม, อาสาสมัครสาธารณสุข, ชุมชนชนบท

Abstract

This study aims to identify factors influencing public volunteers' social inclusion in rural communities in Nong Khai District, Nong Khai Province. The quantitative method was used for the data were collection, and a unit of analysis was at the individual level. The stratified sampling technique was conducted, and the 305 samples were included in this study. The data was collected through an interview schedule. The descriptive and inferential statistics were used for data analysis. The descriptive statistics were employed to describe the characteristics of samples. Besides, the inferential statistics, which consisted of multiple linear regression and correlation analysis, were used to analyze factors influencing public volunteers' social inclusion. The findings indicate that independent variables influenced public volunteers' social inclusion in the positive directions with the lower correlation coefficients. These independent variables included 1) social trust, 2) being a part of the community, 3) promoting the creation of various groups in the community, 4) promoting public participation in the community, and 5) social networks. In addition, being a part of the community was the most influential factor, while the least influential factor was social networks to public volunteers' social inclusion.

Keywords: Social Inclusion, Public Volunteers, Rural Community

บทนำ

ในปัจจุบันอาสาสมัครสาธารณสุขเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (กรรณิกา ควรขจร, 2560) โดยอาสาสมัครสาธารณสุขมีบทบาทสำคัญในงานสาธารณะประโยชน์ของชุมชน เช่น การพัฒนาสังคม งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การดูแลสุขภาพความปลอดภัย งานส่งเสริมสุขภาพ งานสังคมสงเคราะห์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น เพราะอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ที่เห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นหลัก โดยไม่หวังผลตอบแทนในการทำงานแต่อย่างใด (ชาญณรงค์ วงศ์วิชัย, 2559)

การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเปรียบเสมือนกลไกในการส่งเสริมการครอบคลุมทางสังคม (Social inclusion) ทั้งในระดับชุมชนและระดับปัจเจกชน ในระดับชุมชน กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักถึงความเป็นพลเมือง รวมถึงสร้างชุมชนให้มีความเหนียวแน่น ปลอดภัย เข้มแข็ง และขยายเครือข่ายทางสังคมระหว่างชุมชนและชุมชนใกล้เคียงอีกด้วย (Wu, 2011) ในขณะที่ระดับปัจเจกชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง มีความภาคภูมิใจ มีความมั่นใจ มีการเคารพตนเอง ตลอดจนเสริมสร้างพลังเพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (Miller, Simpson, Lieben, & Simpson, 2011)

ในบริบทของชุมชนชนบทที่อยู่ภายใต้สภาวะความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้มีสมาชิกบางกลุ่มของชุมชนถูกกีดกันด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคม จนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้ เช่น ความยากจน การศึกษา การว่างงาน ความพิการ ปัญหาสุขภาพ เป็นต้น ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวกลายเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ยกตัวอย่าง ความไม่เท่าเทียมกันของอำนาจ สถานะ และการเข้าถึงทรัพยากร (Miller, Simpson, Lieben, & Simpson, 2011) ดังนั้น กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้สมาชิกของชุมชนที่ถูกกีดกันด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ได้กลับมา

เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Stukas, Snyder & Clary, 2016) โดยเปิดโอกาสและเปิดพื้นที่ให้สมาชิกของชุมชนที่ถูกกีดกันได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้พวกเขาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นในชุมชนและนอกชุมชน และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน (กรรณิกา ควรขจร, 2560)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณะในสังคมไทยที่ผ่านมาเป็นการศึกษาที่เน้นเรื่องบทบาทของอาสาสมัคร คุณลักษณะของอาสาสมัครในการพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น การสาธารณสุข การรักษาความปลอดภัย ซึ่งพบว่ายังมีช่องว่างในการศึกษาอาสาสมัครสาธารณะในมิติของการสร้างความเป็นธรรมในชุมชน เช่น การสร้างความครอบคลุมทางสังคม ดังนั้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบทในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดการครอบคลุมทางสังคม

แนวคิดการครอบคลุมทางสังคมหรือการยอมรับเป็นสมาชิกของบุคคลทุกกลุ่มในสังคม (Social inclusion) ได้รับความสนใจเป็นครั้งแรกในการประชุมสุดยอดระดับโลกเพื่อการพัฒนาสังคม ที่เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ในปี ค.ศ. 1995 โดยยอมรับว่าการพัฒนาสังคมเป็นศูนย์กลางของความต้องการและแรงบันดาลใจของประชาชนทุกคน (United Nations Volunteers, 2014) การครอบคลุมทางสังคมได้ให้ความตระหนักถึงความยากจน (Poverty) กระบวนการสร้างคนชายขอบ (Marginalization) ตลอดจนการกีดกัน (Deprivation) ในรูปแบบต่าง ๆ (United Nations Volunteers, 2011; Warburton, Ng & Shardlow, 2013) ทำให้ผู้ที่ถูกกีดกันไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางสังคมได้ ซึ่งสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคม การขาดความยุติธรรม ตลอดจนการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ (ทิพย์ปริญญ์ ปัญญามี, 2555) ดังนั้น การครอบคลุมทางสังคมจึงให้ความสำคัญกับสิทธิของบุคคลในการที่จะเข้าร่วมชีวิตของชุมชนของพวกเขา โดยการยอมรับทุกคนและกลุ่มในสังคมเป็นศูนย์กลางของ

การกำหนดนโยบาย ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุด คือ การที่ประชาชนสามารถพัฒนาชีวิตของพวกเขาโดยผ่านการตระหนักถึงโอกาส (United Nations Volunteers, 2011)

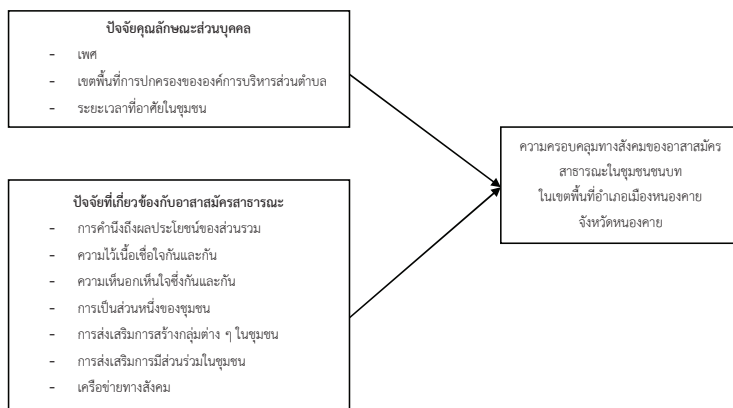
ในปี 2000 หลังจากการประชุมสุดยอดระดับโลกเพื่อการพัฒนาสังคม ที่เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ได้มีการจัดประชุมสมัชชาใหญ่ในกรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ โดยระบุว่า “รัฐบาลยอมรับว่าการเป็นอาสาสมัครเปรียบเสมือนกลไกในการส่งเสริมการบูรณาการทางสังคม และเห็นพ้องต้องกันในการต้องเพิ่มการตระหนักรับรู้ของประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณค่าและโอกาสของการเป็นอาสาสมัคร ตลอดจนอำนวยความสะดวกเพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บุคคลและตัวแสดงอื่น ๆ ของภาคประชาสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ และสำหรับภาคเอกชนควรให้การสนับสนุนกิจกรรมอาสาสมัครเหล่านั้นด้วย” (United Nations Volunteers, 2011) โดยอาสาสมัครสาธารณะเป็นผู้ที่สมัครใจทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินหรือสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกัน แก้ไข และพัฒนาสังคม (สุรัสวดี หุ่นพยนต์, 2556; กรรณิกา ควรขจร, 2560)

ในระดับปัจเจกบุคคล เมื่อใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหลักของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ได้นั้น จะทำให้บุคคลเหล่านั้นถูกกีดกันออกจากสังคมได้ โดยมีสาเหตุหลักอยู่ 4 ประการ ดังนี้ 1) การบริโภค คือ ความสามารถในการซื้อสินค้าและบริการ 2) การผลิต คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคม 3) การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ และ 4) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม คือ การปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน หรือชุมชนของตนเอง (Warburton, Ng & Shardlow, 2013) ผลลัพธ์จากการกีดกันทางสังคมจากสภาพเศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนสุขภาวะ ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นรู้สึกเลอะอาย ล้มเหลว และสิ้นหวัง อย่างไรก็ตาม กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะกลับช่วยให้บุคคลสามารถเอาชนะความรู้สึกของการแยกตัวของบุคคล (Personal isolation) และการลดคุณค่าของตนเอง (Self-worth) ได้โดยการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในชุมชนและสังคมทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักผ่านเครือข่ายทางสังคม (Social networks) ที่ตนเองเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครสาธารณะ (United Nations Volunteers, 2011; Wu, 2011) และถูกหลอมรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน อาจกล่าวโดยสรุป

ได้ว่า การเป็นอาสาสมัครสาธารณะนั้นสามารถที่จะนำบุคคลที่มีประสบการณ์จากการถูกกีดกันในรูปแบบต่าง ๆ ให้กลับคืนสู่ชุมชนหรือสังคมได้

ในระดับชุมชน อาสาสมัครสาธารณะเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือที่สำคัญในการฟื้นฟูชุมชนที่ถูกกีดกัน กล่าวคือ การเป็นอาสาสมัครสาธารณะช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นระหว่างประชาชน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาบรรทัดฐานความเป็นปึกแผ่นและการแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อความมั่นคง (Wu, 2011) ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการมีส่วนร่วมด้วยกันซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาเครือข่ายทางสังคมนำไปสู่การทำงานร่วมกันของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและให้ความช่วยเหลือผู้ที่ยังเดือดร้อน (Waters & Bortree, 2012) ดังนั้น กิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะในระดับชุมชนสามารถสร้างทุนทางสังคมบนพื้นฐานการไว้วางใจกันให้เกิดขึ้นภายในชุมชนซึ่งจะกลายเป็นสะพานที่แข็งแกร่งที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน จนนำไปสู่การสร้างสังคมที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น (Miller, Simpson, Lieben, & Simpson, 2011)

บทความวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในบริบทของชุมชนชนบท ที่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องของเชื้อชาติ วัฒนธรรม และพึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน (กนกวรรณ พงษ์ประยงค์ และ สานิตย์ หนูนิล, 2561) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณะ เช่น การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน และเครือข่ายทางสังคม (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีหน่วยการวิเคราะห์เป็นระดับบุคคล คือ อาสาสมัครสาธารณะที่อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งหมด 305 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified sampling) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้รับการพัฒนาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมกับประเด็นที่ทำการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอาสาสมัครสาธารณะ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอาสาสมัครสาธารณะ และส่วนที่ 3 เป็นความคิดเห็นต่อการเป็นอาสาสมัครสาธารณะ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ประกอบด้วย 1) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม 2) ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน 3) ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน 4) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 5) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับของลิเคอร์ท์ (Likert rating scale) (5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และ 7) เครือข่ายทางสังคม โดยใช้ระดับการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio scale)

ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการยอมรับสมาชิกในชุมชนหรือทุกกลุ่มในชุมชน โดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับของลิเคอร์ท์ (Likert rating scale) (5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

ตัวแปรควบคุม (Control variables) คือ คุณลักษณะสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย 1) เพศ 2) เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้ระดับการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale) โดยมีการแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy variable) และ 3) ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน โดยใช้ระดับการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio scale) เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อตัวแปรที่ทำการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ในการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนบทในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ของกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงไปถึงประชากร (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2557) โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression) (กัลยา วานิชย์บัญชา และ วิฐิตา วานิชย์บัญชา, 2561) รวมถึงการวิเคราะห์สหพันธ์ (Correlation analysis) ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษานี้

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะสำคัญของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนาในการอธิบาย เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ โดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) คุณลักษณะสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิจัย พบว่า ร้อยละ 70.5 ของอาสาสมัครสาธารณะกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง โดยอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 55-46 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.3 และ ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 82.6 ในด้านการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อาสาสมัครสาธารณะกลุ่มตัวอย่าง จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 38.7 และทำอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.7 นอกจากนี้ พบว่า อาสาสมัครสาธารณะกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนโดยเฉลี่ย ($M = 46.34$ ปี, $S.D = 14.082$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ทำการศึกษา

	(n)	ค่าเฉลี่ย Mean (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน Standard deviation (S.D)
การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม	305	4.50	.703
ความไว้นื้อเชื่อใจกันและกัน	305	4.45	.595
ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	305	4.21	.665
การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	305	4.57	.581
การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	305	4.32	.684
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน	305	4.47	.712
เครือข่ายทางสังคม	305	4.08	1.907
ความครอบคลุมทางสังคม	305	4.41	.653

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า อาสาสมัครสาธารณะกลุ่มตัวอย่างจะมีเครือข่ายทางสังคมผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม ของหน่วยงานรัฐและชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเฉลี่ย ($M = 4.08$ เครือข่าย, $S.D = 1.907$)

ในส่วนของการคิดเห็นต่อการเป็นอาสาสมัครสาธารณะ พบว่า การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.57$, $S.D. = .581$) รองลงมา คือ การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเฉลี่ย ($M = 4.50$, $S.D. = .703$) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนเฉลี่ย ($M = 4.47$, $S.D. = .712$) ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกันเฉลี่ย ($M = 4.45$, $S.D. = .595$) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเฉลี่ย ($M = 4.32$, $S.D. = .684$) และความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเฉลี่ย ($M = 4.21$, $S.D. = .665$) ตามลำดับ

สำหรับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($M = 4.41$, $S.D. = .653$)

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา

	เพศ	เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม	ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน	การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน	เครือข่ายทางสังคม	ความครอบคลุมทางสังคม	
เพศ	1.00										
เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล	-.132*	1.00									
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	.046	-.009	1.00								
การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม	-.094	.013	.053	1.00							
ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน	.033	-.016	.019	.285**	1.00						
การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	-.034	-.007	.029	.198**	.300**	1.00					
การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	-.045	.039	-.036	.228**	.288**	.319**	1.00				
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน	.007	.096	.040	.128*	.365**	.366**	.270**	1.00			
เครือข่ายทางสังคม	-.059	.057	.048	.242**	.197**	.278**	.353**	.274**	1.00		
ความครอบคลุมทางสังคม	.032	.044	-.042	.065	.150**	.103	.234**	.081	.122*	1.00	
	-.005	.058	-.010	.116*	.329**	.318**	.392**	.373**	.410**	.224**	1.00

หมายเหตุ: จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n) = 305 คน, * ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$ และ ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .01$ (Sig 2 tailed)

จากตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ทำการศึกษา พบว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำ (Mukaka, 2012) คือ อยู่ระหว่างช่วง -.005 ถึง .410 ดังนั้น จึงไม่พบปัญหาตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีความสัมพันธ์ที่สูงหรือความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity) ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression) ซึ่งจะส่งผลให้คุณค่าในการพยากรณ์สมการถดถอยด้วยค่าลง (อุทัยวรรณ สายพัฒนา และ จัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2547; ดุษฎี อายุวัฒน์, อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ และ ขวัญนคร สอนหมั่น, 2559)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัคร
 สาธารณะในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัด
 หนองคาย

ปัจจัย	B	β	P-Value
เพศ	.013	.009	.854
เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล	.034	.021	.666
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	-.001	-.020	.678
การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม	-.066	-.071	.169
ความไว้วางใจกันและกัน	.159	.145	.009**
ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	.089	.090	.097
การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	.198	.177	.001**
การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	.161	.169	.002**
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน	.231	.252	.000*
เครือข่ายทางสังคม	.038	.110	.027*
ค่าคงที่ (Constant)	.850		
R-square	.329		
F (10, 294)	14.444		
Sig. of F	.000		

หมายเหตุ: จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n) = 305 คน, * ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$, ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $P < .01$, B = unstandardized regression coefficient, β = standardized coefficient

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุด้วยวิธี Enter พบว่า มีตัวแปรอิสระบางตัวที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ ซึ่งได้แก่ 1) ความไว้วางใจกันและกัน 2) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 3) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน และ 5) เครือข่ายทางสังคม ในขณะที่ตัวแปรควบคุม เช่น เพศ เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความไว้วางใจกันและกันมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p = .009$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) = .159 หมายความว่า หากความไว้วางใจกันและกันของอาสาสมัครสาธารณะเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะจะเพิ่ม .159 หน่วย และหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ (r) จากตารางที่ 2 จะพบว่า ความไว้วางใจกันและกันกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ .329 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p = .001$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) = .198 หากการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของอาสาสมัครสาธารณะเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ จะเพิ่ม .198 หน่วย และหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ (r) จากตารางที่ 2 จะพบว่า การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ .392 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p = .002$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) = .161 หากการส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณะเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความครอบคลุมทางสังคม

ของอาสาสมัครสาธารณสุขจะเพิ่ม .161 หน่วย และหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ (r) จากตารางที่ 2 จะพบว่า การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ .373 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p = .000$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) = .231 หากมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขจะเพิ่ม .231 หน่วย และหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ (r) จากตารางที่ 2 จะพบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ .410 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

เครือข่ายทางสังคมมีอิทธิพลในทิศทางบวกต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p = .027$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) = .038 หากมีการสร้างเครือข่ายทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขจะเพิ่ม .038 หน่วย และหากพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ (r) จากตารางที่ 2 จะพบว่า เครือข่ายทางสังคมกับความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ .224 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ซึ่งประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจกันและกัน 2) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 3) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน และ 5) เครือข่ายทางสังคม จากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเชิงพหุ (B) พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนมีอิทธิพลสูงสุดต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ($\beta = .252, p = .000$) รองมาได้แก่ การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ($\beta = .177, p = .001$) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ($\beta = .169, p = .002$) ความไว้วางใจกันและกัน ($\beta = .145, p = .009$) และ

เครือข่ายทางสังคม ($\beta = .110, p = .027$) ตามลำดับ โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สามารถอธิบายความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 โดยอธิบายได้ร้อยละ 32.9 ($R\text{-square} = .329$) (จากตารางที่ 3)

การอภิปรายผล

การเป็นอาสาสมัครสาธารณะของประชาชนเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้ความครอบคลุมทางสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณะทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก โดยผลตอบแทนที่ได้รับคือความภาคภูมิใจในตนเองมากกว่าผลตอบแทนทางการเงิน (สุนิตย์ เชมสุธา และ วินัย เมฆไตรภพ, 2548; สุรวดี หุ่นพยนต์, 2556)

จากผลการวิจัย พบว่า ความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะที่เกิดขึ้นภายในชุมชนนั้นเกิดจากการส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสและเปิดพื้นที่ให้อาสาสมัครสาธารณะได้ทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อีกทั้งยังก่อให้เกิดความร่วมมือกันของอาสาสมัครสาธารณะที่มีพื้นฐานสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันสามารถมาทำงานร่วมกันได้ และกลายเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในขณะเดียวกัน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะยังสามารถช่วยส่งเสริมความไว้วางใจกันและกันของอาสาสมัครสาธารณะให้เพิ่มมากขึ้น เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือผ่านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ ของอาสาสมัครสาธารณะทั้งภายในและภายนอกชุมชน (Waters & Bortree, 2012) จนนำไปสู่การสร้างครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณะที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เนื่องจากกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะต่าง ๆ ช่วยนำอาสาสมัครสาธารณะที่ถูกกีดกันหรือถูกแบ่งแยกออกจากชุมชนให้กลับเข้ามาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสมาชิกในชุมชน (สุนิตย์ เชมสุธา และวินัย เมฆไตรภพ, 2548; Miller, Simpson, Lieben, & Simpson, 2011) และสามารถสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน (กรรณกา ควรขจร, 2560)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนชนบท ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ได้แก่ 1) ความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน 2) การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน 3) การส่งเสริมการสร้างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน และ 5) เครือข่ายทางสังคม โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขมากที่สุด คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ เครือข่ายทางสังคม ในขณะที่ปัจจัยคุณลักษณะสำคัญของอาสาสมัครสาธารณสุข เช่น เพศ เขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อความครอบคลุมทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข

ดังนั้น ผลการวิจัยสามารถเสนอแนะได้ว่า หน่วยงานท้องถิ่นที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เครือข่ายองค์กรชุมชน และกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสทำกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขร่วมกันให้มากขึ้น เสริมสร้างสัมพันธอันดีระหว่างกันและกัน ตลอดจนทำให้สมาชิกในชุมชนได้รับการยอมรับจากชุมชนและสามารถถูกผสมกลมกลืนให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้อีกครั้ง โดยปราศจากการกีดกันในเรื่องของความแตกต่างทางสภาพสังคมและเศรษฐกิจ เพศ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสามารถนำไปสู่การสร้างครอบคลุมของอาสาสมัครสาธารณสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน ในขณะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ ยังก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน ซึ่งเครือข่ายทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขในการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อตนเองและส่วนรวม ตลอดจนการพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยนี้ศึกษาอาสาสมัครสาธารณะในบริบทของชุมชนชนบท โดยเน้นในเรื่องของความคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณะ โดยการศึกษารั้งต่อไปควรทำการศึกษาอาสาสมัครสาธารณะในบริบทของชุมชนเมือง เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบอาสาสมัครสาธารณะระหว่างชุมชนชนบทกับชุมชนเมือง ในประเด็นของ การสร้างเครือข่ายทางสังคม รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ของอาสาสมัครสาธารณะ การสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณะ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากโครงการส่งเสริมผลงานวิจัยด้านวิชาการ วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2562 และขอขอบพระคุณอาสาสมัครสาธารณะที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พวงประยงค์ และ สานิตย์ หนูนิล. (2561). สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 44(2), 34-64.
- กรรณิกา คอขจร. (2560). อาสาสมัครกับการสร้างความเป็นธรรมในสังคม. *วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร*, 14(1), 204-213.
- กัลยา วานิชย์บัญชา และ วิฐิตา วานิชย์บัญชา. (2561). การใช้ SPSS For Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 31. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- ดุขฎิ อายุวัฒน์, อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ และ ขวัญนคร สอนหมั่น. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตาม นโยบายมหาวิทยาลัยแห่งความสุข (องค์การแห่งความสุข) ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิจัยคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9(2), 21-28

- ชาญณรงค์ วงศ์วิชย์. (2559). *คุณลักษณะอาสาสมัครที่มีผลต่อบทบาทอาสาสมัคร
สาธารณสุข.* (สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์).
- ทิพย์ปริญญา ปัญญาณี. (2555). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความครอบคลุมทางสังคม
ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2557). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน. *วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 11(2), 80-85.
- สุนิตย์ เชมสุธา และ วินัย เมฆไตรภพ. (2548). รายงานฉบับสมบูรณ์:การศึกษาและ
ประยุกต์บทเรียนงานอาสาสมัครจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาระบบอาสา
สมัครในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2662 จาก [http://www.volunteerspirit.
org/files/final-VSN.doc](http://www.volunteerspirit.org/files/final-VSN.doc)
- สุรัสวดี หุ่นพยนต์. (2556). งานอาสาสมัครในประเทศไทยและทิศทางในอนาคต. *วารสาร
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร*, 9(2), 1-39.
- อุทัยวรรณ สายพัฒนะ และ จัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2547). Collinearity. *วารสาร
ปาริชาติ*, 17(1), 55-62.
- Miller, A., Simpson, B., Lieben, J., & Simpson, B. J. (2011). Understanding the
role of volunteerism in creating social inclusion. *SouthWest
Communities Resource Centre*. [http://swcrc.
ca/wp-content/
uploads/2013/09/Understanding-the-Role-of-Volunteerism-in-Creat-
ing-Social-Inclusion-Final-Report-for-SWCR-September-2011. pdf](http://swcrc.ca/wp-content/uploads/2013/09/Understanding-the-Role-of-Volunteerism-in-Creating-Social-Inclusion-Final-Report-for-SWCR-September-2011.pdf).
- Mukaka, M. M. (2012). A guide to appropriate use of correlation coefficient in
medical research. *Malawi Medical Journal*, 24(3), 69-71.
- Stukas, A. A., Snyder, M., & Clary, E. G. (2016). *Understanding and encouraging
volunteerism and community involvement*.

- United Nations Volunteers. (2011). *Volunteerism social inclusion: an extract from the 2011 state of the world's volunteerism report*. Retrieved September 10, 2019, from https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Booklet_SWVR_Social_Inclusion.pdf
- United Nations Volunteers. (2014). *Social inclusion and volunteerism: considerations for post-2015 development agenda*. UNV Issue Brief, January. Retrieved September 10, 2019, from https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/119520443_UN%20Volunteers%20POST-2015%20Brief%20-%20Social%20Inclusion%20and%20Volunteerism%20WEB.pdf
- Warburton, J., Ng, S. H., & Shardlow, S. M. (2013). Social inclusion in an ageing world: introduction to the special issue. *Ageing & Society*, 33(1), 1-15.
- Waters, R. D., & Bortree, D. S. (2012). Improving volunteer retention efforts in public library systems: How communication and inclusion impact female and male volunteers differently. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 17(2), 92-107.
- Wu, H. (2011). *Social impact of volunteerism*. Points of Light Institute. Retrieved September 10, 2019, from https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/54542955/social_impact_of_volunteerism_pdf.pdf? September, 13, 2019.